

LEITZA / Liburuez jositako txoko hori

Liburutegiak 10 urtetik gora daramatza leku berean, baina 1969. urtean sortu zuen Amazabal patronatuak, eta hau desegitean Nafarroako sarean sartu zen

Naiara Garzia

Leitzako liburutegia 1969an ireki zen. Orduan Amazabal patronatuak ireki zuen eta ordundik bide luzea egin du, 38 urte hauetan.

Jose Luis Huarte liburutegiko arduradunak liburutegiaren nondik norakoak azaldu ditu. Amazabal patronatuak ireki zuenetik horrela egon zen 1980-1982 arte. Orduan, patronatua desegin zen eta liburutegia sarera pasatu zen. Horretarako Nafarroako Gobernuak eta Leitzako Udalak hitzarmen bat sinatu zuten. Orduan oposaketa batzuk atera ziren eta ordundik Jose Luis Huarte da Leitzako liburutegiko arduraduna.

Lokal zaharrean 10 bat urte egin zituen liburutegiak, dio Huartek, eta handik beste lokal batera joan ginen. Gero horko nagusiak arraindegia jarri nahi zuenez, liburutegi erdia kendu zuten eta bolada batean atzealdetik ireki genuen, baina oso txikia gelditzen zen. Azkenean beste lokalik ez zegoen eta hona etorri ginen. Hau garai batean ikastola izan zen, une horretan hutsa zegoen, eta nolabait moldatu egin genuen lehenengo 2 urtetan edo erabiltzeko. Eta gero hemen gelditu behar genuela erabaki zenean obra bat egin zuten. Hori 1996an edo izan zen.

Garai batean Mikel Deuna ikastola egon zen lekuan jada 10 urte bete ditu beraz liburutegiak. Huarte liburutegiaren kokapenaren inguruan mintzatu da. Lekua ederra da, handia, zabala, argitsua, nik uste leku polita dela eta nahikoa dela. Lokalarekin zortea izan genuen. Arazo bakarra da lekua non dagoen: hau bazter batean dago, herritik aparte eta honera etortzen denak horretarako asmoa duelako eginten du, baina pasaeran inoiz ez. Lokal hau bera herriaren erdian egongo balitz, ba beharbada beste gauza bat izango litzateke.

Liburutegia hiru zatitan banatuta dago, nahiz eta dena bat den: sarreran haurren txokoa dago, haurrentzako eta umeentzako liburuak aurki daitezke bertan, erdigunean eskaerak egiteko eta informazioa eskatzeko tokia dago, baita ordenagailuak, erakustokia, eta aldizkariak ere. Azkeneko zatia erakustoki batzuen bitartez berezita dago eta ikasteko txokoa da.

Nafarroako sarea

Nafarroko Gobernuko liburutegiek sare bat osatzen dute eta honen arduradun osoa Nafarroko Gobernua da: langileak berak jartzen ditu, baita liburu gehienak ere, eta udaletxearekin daukan hitzarmen baten bitartez Udalak lokala jartzen du. Jose Luis Huartek sarearen funtzionamendua azaldu du. Katalogo kolektibo bat daukagu Nafarroan, gainera azkeneko urteetan liburutegi mordoxka bat informatizatu dira, eta hemengo katalogoa ere informatizatuta dago. Hemengo liburu guztiak sarean sartuta daude. Nafarroako beste liburutegietatik ere begira daiteke, baita etxetik ere.

Nafarroako Gobernuak sare guztirako liburu kopuru bat erosten du. Hortik aparte aurrekontu batzuk daukagu, eta gero, hitzarmen bat dela medio, Udalak ere diru

bat jartzen du urtero liburuak erosteko. Hemen orokorrean, nola euskarazko liburu gutxi xamar bidaltzen dituzten, aurrekontua euskarako liburuak erosteko erabiltzen dugu. Huarteren ustez, aukera horrek beste batzuk kentzen dizkie, erderazko beste liburu batzuk erosteko aukera, esaterako. Guk beti esaten dugu euskarazko liburuak erosteko aurrekontu berezi bat eduki beharko luketela, adibidez 10 urte bitarteko erderazko liburu asko bidaltzen dizkigute Nafarroako beste liburutegietara bezala, eta gu euskaraz gehiago behartzen gara. Hemen D eredua bakarrik dago eta 6, 8, 10 urteko umeek denek euskaraz irakurtzen dute.

Leitzako liburutegian 2 ordenagailu daude, eta hauek liburuak begiratzeko erabiltzen dizuzte, baina bertan internet ere erabil daiteke edo lanen bat egin, dohainik. Jendeak ordenagailuak asko erabiltzen ditu, umetxoak asko etortzen dira. Horregatik, erabiltzaile bakoitzak muga batzuk ditu denbora aldetik. Honetaz gain, interneti dagokionez, Nafarroako Gobernuak filtro batzuk ditu eta orrialde batzuetara sartzea oso zaila da. Ordenagailu bat Udalak jarri zuen eta bestea Nafarroako Gobernuak. 2 ordenagailuetara ohitu gara, batzuetan jendeak zain egon behar izaten duen arren.

Egoera, Nafarroan

Gabezirik handiena Iruñeko liburutegi nagusiak daukala dio Jose Luis Huartek. Liburutegi nagusia egoera okerrenean dago da eta urte asko dira jada liburutegi berria egiten ari direla. Duela zenbait urte jardunaldi batzuk egin ziren horri buruz 3 egunetan zehar, El Corte Ingles dagoen horretan egin behar zutela liburutegia. Proiektu bat izandu zen, baina beti atzeratzen joan da, eta hortxe dago. Honetaz gain, orokorrean Nafarroako liburutegietan langileen % 40a aldi bateko langileak direla dio Huartek. Azkeneko urteetan langileei dagokienez arazoak izan ditugu. Langileen % 40 tik gora aldi batekoak izateak arazoak ekartzen ditu bajak hartzeko orduan. Pertsona bakarrak lan egiten duten liburutegietan, Leitzan bezela, ez bada baja luze bat, ez dute ordezkorik jartzen.

Kultur Etxea Leitzan

Liburuak eta kultura eskutik hartuta doazenez, Leitzak Kultur Etxe ezaren inguruan bizi duen egoerari buruz gogoeta egin du Huartek. Kultur Etxea dudarik gabe behar da. Kultur azpiegitura aldetik eskasia dauka Leitzak, garbi. Leitzan Kultur Etxerik ez dago, ez dago hitzaldiak emateko lokal bat. Leitzak dituen azpiegitura kultural bakarrak liburutegia eta zinea dira eta zinea lokal bezala handiegia da hitzaldiak emateko, edo bilerak egiteko, erakusketak jartzeko... normalean horiek izaten dira Kultur Etxe baten barruan dauden aretoak. Hemen jendeak bere kasa funtzionatzen du, zerbait egiteko orduan ahal duten tokian biltzen dira herritarrak: Aurreran, udaletxeko gelaren batean... ez dago bilerak egiteko toki bat.

Duela 4 edo 5 urte Leitzako udaletxeak Kultur Etxe bat herrian jartzea proposatu zuen, etxe batean. Nafarroako Gobernuak aurreproiektua onartu zuen. Eraikin honetan lehenengo solairua eta etxabea liburutegiak erabiltzeko izanen ziren. Liburutegietako arduradunak etorri ziren eta oneritzia eman zuten, eta hurrengo urteko aurrekontuan altzari berriak jartzeko eskaintza ere egin zuten. Etxe hori Maxurrenea zen. Arduradunak 2 edo 3 aldiz etorri ziren, baina azkenean kuartelerako erabili zuten.

Ondoren, azkeneko Udalak ere Atekabeltzen papera aztertu zuen. Zertarako erabili zitekeen aztertu zuen, eta Kultur Etxearen proiektua ere hor zegoen, eta hor dago oraindik.